

La ciència no s'atura

Text > **JOAN MIRÓ**

Il·lustració > **XAVIER ROQUETA**

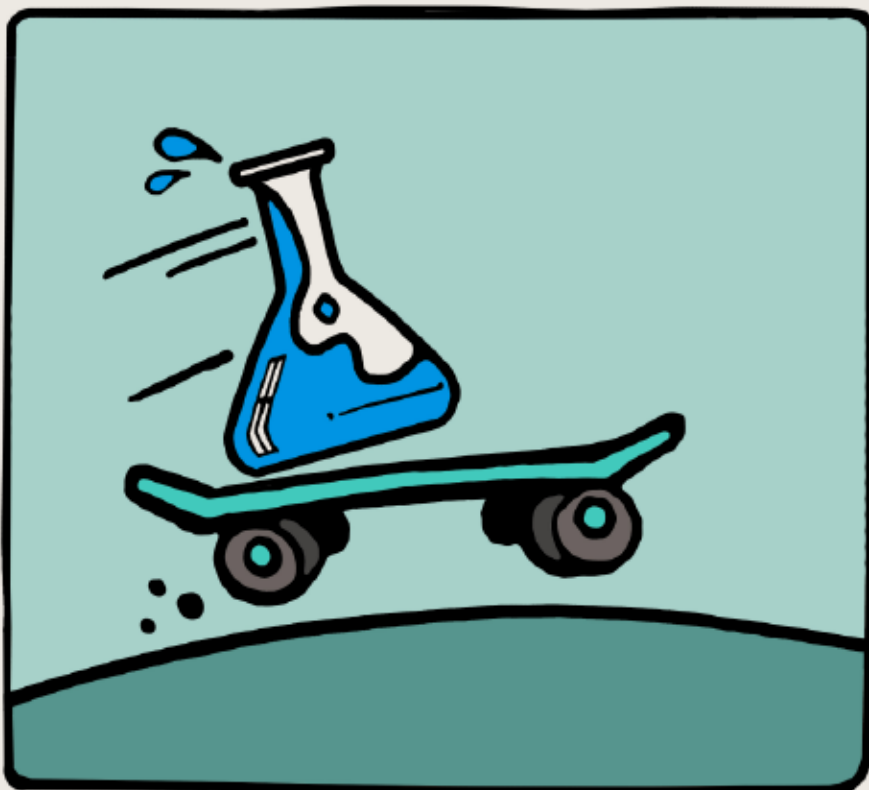
Durant aquest temps de vicissituds sanitàries hi ha hagut diverses notícies científiques interessants, a més de les referides a l'estudi de la pandèmia i a les vacunes. Destacaré l'aplicació d'algoritmes en la predicció de l'estructura i l'activitat de les proteïnes, el disseny d'una placenta artificial per a nadons prematurs, la conscienciació sobre la necessitat de mesures ambientals relacionades amb la salut del planeta, l'expansió de les tecnologies digitals destinades a facilitar-nos les accions més quotidianes i també a complicar-nos la vida, l'estudi dels temes de conversa entre els ratpenats, moltes novetats en cosmologia, física, química, medicina, geologia, matemàtiques, enginyeria i en ciència aplicada en general; també les baixes valoracions en matemàtiques i ciències dels alumnes...

Aquests dies de restriccions en la mobilitat, els passadissos de les facultats universitàries estan tristos i solitaris. Si les activitats no són estrictament presencials, com ara les pràctiques de laboratori, es fan a distància o segons un sistema híbrid que combina sessions presencials, sessions parcialment presencials o sessions exclusivament telemàtiques. La universitat no s'atura. La docència continua. La gestió de govern i administrativa persisteixen. Es fa recerca. S'han buscat tota mena de solucions per continuar actius. Potser es fan menys reunions i les que es fan són virtuals. Però l'activitat no s'atura. Tampoc no s'atura la divulgació.

Commemoració popular de la ciència

El novembre es va celebrar la Setmana de la Ciència i la Nit de la Recerca. Habitualment, les activitats d'ambdues celebracions eren presencials: conferències, demostracions, exhibicions, col·loquis, fires, etc. Moltes eren activitats que es feien en centres docents, locals públics, espais diversos i fins i tot al carrer. El 2020 passat no va ser possible. Però no es va renunciar a commemorar la ciència i la recerca. Les activitats van ser virtuals, en reunions telemàtiques o retransmeses mitjançant les eines desenvolupades per a les xarxes socials o els llocs web disponibles a Internet.

En el curs d'una de les activitats que vaig presenciar, per exemple, un grup dedicat a la difusió i divulgació de

la ciència va dur a terme experiències espectaculars, encisadores demostracions de màgia i divertides aplicacions de principis científics. Tot seguit, alguns investigadors van exposar els temes dels seus treballs i van convocar nois i noies a aprofundir en els estudis, a fi i efecte de desvetllar-ne l'interès per la ciència, desenvolupar les seves habilitats investigadores, i encuriosir i engrescar els estudiants futurs a dedicar-se a la recerca.

Enyorem la presència real?

Tanmateix, tot i l'evidència de les possibilitats de les tecnologies digitals, confesso que em va manca l'escalfor de la presència humana. Quan l'espectador és a prop, els ulls, les actituds corporals, la gestualitat, el conjunt de la comunicació no verbal representen un estímul addicional. Les converses, les exclamacions, fins i tot els crits posen música a l'activitat científica. La proximitat dels espectadors en una experiència completa de l'activitat la guarneix, la rectifica, l'esmena i, si cal, la perfecciona. És un element essencial de l'èxit de la comunicació. Moltes coses les aprenem i les exercim en companyia. No podem renunciar-hi.

Potser és una obvietat, però probablement la solució consistirà simplement a combinar el millor d'un aspecte i de l'altre: la capacitat digital i l'escalfor presencial.